

How does a posek come up with his pesak?

Can Supercomputer Watson be a posek?

A. “Pesak is a science and an art”

Sections of Pesak

1. Substantive pesak - learning a halachic sugya to the halachic conclusions
 - a. Identificative - issue spotting, component issues
 - b. Analytical - what is the nature of that halacha
2. Adjudicative - axioms of halacha's (halacha k'batray, rov and mechadedei, safek deoritta) when there are different claims as to what the halacha is. The canons of time periods in Torah literature involves mesorah.
3. Prophylactic - advising and avoiding pesak

B. Substantive vs Adjudicative

גמרא הוריות יד.

רב יוסף סיני רבה עוקר הרים שלחו לתמן איזה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף דאמר מר הכל צריכין למרי חטיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתין שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתיה לא חליף

Rav Yosef was Sinai, and Rabah uprooted mountains. They asked Chachamim of Eretz Yisrael which takes precedence. Chachamim of Eretz Yisrael: Sinai comes first. All need the bearer of wheat (Mishnayos and Beraisos are the source of all Halachah)! Even so, Rav Yosef did not accept to be the Nasi (in Pumbedisa, after Rav Yehudah died) before Rabah. Rabah was the Nasi for 22 years. He died, and Rav Yosef became Nasi. During the 22 years, Rav Yosef would not call a bloodletter to his house (to avoid any conduct of authority. Ramah - he had no need for any doctors. This was a reward for lowering himself).

הרמב"ן בהקדמתו למלחמת ה'

ואתה המסתכל בספרי אל תאמר בלבבך כי כל תשובותי על הרז"ה (בעל המאור) כולן בעיני תשובות נצחות, ומכריחות אותך להודות בהם על פני עקשותך, ותתפאר בהיותך מספק אחת מהן על לומדיה, אותטריה על דעתך להכנס בנקב המחט לדחות מעליך הכרח ראייתי אין הדבר כן, כי יודע כל לומר /לומד/ תלמודינו שאין במחלוקת מפרשיו ראיות גמורות, ולא ברוב קושיות חלוטות, שאין בחכמה הזאת מופת ברור כגון חשבוניהתשבורת ונסיוני התכונה, אבל נשים כל מאודינו ודעתינו בכל מחלוקת להרחיק אחת מן הדעות בסברותמכריעות, ונדחוק עליה השמועות, ונשים יתרון הכשר לבעל דינה מפשטי ההלכות והוגן הסוגיות עם הסכמת השכלהנכון, וזאת תכלית יכלתינו וכונת כל חכם וירא אלוקים בחכמת הגמרא.

You, dear reader, don't say to yourself that I have thought to myself that all of my responses to the baal hameor are impeccable answers, forcing you to have to agree to my approach against your stubbornness. You might imagine that I would impel you to follow my logic against what is reasonable and force the improbable through the eye of a needle. That is not the case because anyone who knows the nature of the talmud knows that there aren't clear and absolute proofs. Even with many questions there is no definitive conclusions. Rather we should endeavor to focus our strengths and mental capacities to understand the disputes and explain why one side is more reasonable than the other.

ס' האשכול (ה' ס"ת עמוד ג)

נשאל רב פלטי גאון, איזה עדיף ומשובח, להעמיק בהלכות, או לעסוק בהלכות קטועות? שרוב העולם מטיין אחר הלכות קטועות, ואומרים מה לנו לקושיות ופלפולי הש"ס. והשיב, לא יפה הם עושים ואסור לעשות כן שהם ממעטין התורה, וכתביגדיל תורה ויאדיר. ולא עוד אלא שגורמים שתשתכח התורה מישראל. ולא נתקנו הלכות קטועות לשנן בהם, אלאמי שלומד הש"ס כולו ועוסק בו, ומסתפק לו דבר בדיו, ואינו יודע לפרשו יעיין בהם.

I asked Rav Paltay Goan which is better, to study halacha in depth or to study short quick halachot. He answered that it is a terrible thing to only study the shortened versions of halacha since they minimize the torah and furthermore, they cause torah to be forgotten. They were only established to review torah and if you are unsure about something in gemara, you can use them as an aid.

מהר"י בן מיגאש בתשו' (סי' קיד)

Rabbi Yosef Ibn Migash (1077-1141, Spain), student of the Rif, teacher of Rabbi Maimon שאלה מה יאמר אדונינו באיש שאינו יודע דרך הלכה לא קריאתה ולא פירושה, אלא שראה הרבה מתשו' הגאונים וכו' ומי שאינו מבין עיקר הדין ולא מקורו מן התלמוד אם הוא מותר להורות? תשובה, דע שהאיש הזה ראוי להתיר לו להורות יותר מאנשים רבים שקבעו עצמם להורות בזה"ל, ורובם אין בהם לא הבנת ההלכה, ולא העמידה על דעת הגאונים... שאע"פ שהוא מורה מסברא בלתי אמתית מראיות הגאונים ז"ל מ"מ אינו טועה בזה שהוא עושה ע"פ ב"ד גדול מומחה לרבים. ואין בזמנינו זה מי שיגיע בתלמוד לגדר שיוכל לסמוך להורות ממנו.

Can someone who doesn't know the halachic system, neither its texts or its interpretation, but he knows what the geonim said about many topics answer halachic questions? That person is more fit to make decisions than many people who give halachic decisions today. Many of them have no concept of halacha and don't know the opinions of the geonim. Even if he is mistaken in his reasonings behind what the geonim said, he is still not mistaken in that he is following the geonim. Additionally, nowadays we don't have anyone who is considered someone who is reliable in being able to give halachic decisions.

הרא"ש בתשובה (כלל לא סימן ט)

כל המורים הוראות מתוך דברי הרמב"ם ז"ל ואינם בקיאים בגמרא לדעת מהיכן הוציא דבריו, טועים הם להתיר

האסור ולאסור המותר וכו', כי הוא כתב ספרו בלא טעם וראיה, והקורא בו סבור שהוא מבין בדבריו, ואינו כן, שאם אינו בקי בגמרא, אינו מבין דבר לאשורו ולאמתו ויכשל בדין ובהוראה, לפיכך לא יסמוך אדם על קריאתו בספרו לדון ולהורות אם לא שימצא ראייה בגמרא.

Anyone who rules based on the Rambam without knowing on what it is based on will make mistakes in halacha because the Rambam includes no reasonings. The reader can fool himself in thinking he understood even though he didn't. You can't pasken based on the Rambam without seeing a proof for it from the gemara.

מהרש"א בח"א סוטה כב.

המורין הלכה מתוך משנתן הרי הן מבלי עולם- ובדורות הללו אותם שמורים הלכה מתוך השלחן ערוך והרי הן אינם יודעים טעם הענין של כל דבר, אם לאידקדקו בדבר מתוך התלמוד שהוא שימוש ת"ח, טעות נופל בהוראותם והרי הן בכלל מבלי עולם, ויש לגעור בהם.

Those who pasken based on the mishna are destroyers of the world. In our generation, those who rule from shulchan aruch without understanding the topic, analyzing it from the gemara, he'll err in halachic rules and is included in the destroyers of the world. He should be rebuked.

C. Sephardic Style

יביע אומר ח"ג דברי פתיחה

כי חובה קדושה מצד גדולי ישראל וראשי הישיבות די בכל אתר ואתר, להדריך את לומדי הישיבות, בהדרכה מתאימה והשגחה יתירה על סדר לימודיהם, ולכלכל דבריהם במשפט, ולהנכחם בנתיבות ההוראה, ובארחות העיון הישר. להבין ולהורות. לשעה ולדורות. שעל זה אמרו (קדושין מ ב) גדול תלמוד שמביא לידי מעשה. ולעסוק בהלכות הנדרשות מידי כל רב בישראל. ומה מאד יש להצטער בראותנו כמה מבחירי בחורי ישראל המבלים כל זמנם רק בפולולים, מבלי להבחין אם יכוננו דבריהם ע"פ ההלכה והסברה הישרה

There is a great obligation of the gedolim and roshei yeshiva to teach the yeshiva students to learn halacha. This is important because the gemara says that study leads to action and klal yisrael needs to know practical halacha. It is sad to see brilliant students who only learn pilpul.

יביע אומר ח"א דברי פתיחה

וידוע מ"ש רז"ל (יומא ט): טובה צפרנים של ראשונים מכרסם של אחרונים, ולכן ברור שאין להקל ראש כנגדם לסמוך על הכרעתנו מן התלמוד כי מה נדע ולא ידעו הם, אא"כ בראיה ברורה ובהסכמת חכמי הדור. וזה קשה מאד במציאות.

It is known what chazal say that the fingernail of the rishonim is greater than the bellies of the achronim. Therefore, we shouldn't be so arrogant as to be confident in our own conclusions from our own analysis of the gemara because what could we know that they didn't know. This is an exception is there's a clear proof and the great contemporary rabbis agree which is unlikely to happen.

רב פעלים ח"א הקדמה

ולכן אפי' הוא רב מובהק וחכם גדול, למה לא יבקש לדעת מ"ש הספר האחרון, הן מסברת עצמו, הן ממה שאספך וקיבץ מהרוא"ח באותו ענין. ושמא ימצא שם דבר חדש. וכמו שמצינו לר' יוחנן שמצפה לקושיות תלמידיו שע"י כך

רווחא שמעתתא טפי (ב"מ פד א). ואפי' לא ימצא דבר חדש, יועיל מה שימצא לו חבר כסברתו ואין זה דן יחידי. ובדרך זה נוהגים חכמי הספרדים בפסקים ותשובות שלהם לתור ולדרוש מכל הספרים רוא"ח ואחרוני אחרונים ככל אשר תשיג ידם כדי לברר ההלכה בתשובותיהם.

Even an established rabbi should look into the contemporary sefarim, those who have innovated on their own and who who has collected ideas from before them. Maybe through those readings you'll find something new like Rabbi Yochanan anticipated student questions. Even if he finds nothing new it is still important to have supporters of your ideas so as not to be independently ruling on a matter. This was the way of the sephardic rabbi to search the achronim and the contemporary sefarim to distill the halacha.

D. Ashkenazic Style

הקדמת אגרות משה ח"א

ומאחר שנתברר שהאמת להוראה הוא מה שנראה להחכם אחרי שעמל ויגע לברר ההלכה בש"ס ובפוסקים כפי כחו בכובד ראש ובריאה סהשי"ת שכן יש להורות למעשה וזה מחוייב להורות גם החכמים שבדור הזה יש להחשיבם הניעו להורות ומחוייבים לחורות כהיום שהוראתם נחשב דין אמת

Once the truth is clarified according to the view of the rabbi, after he put a lot of effort to learn and analyze the halacha from the gemara and poskim, he should then pasken in accordance with his understanding. That is his obligation and even in this generation we can consider rabbis to be capable of giving a pesak that would arrive at the truth.

נפש הרב ד' יט

קיבל מבית אבותיו תבונת חסידי אשכנז לעשות המצווה באופן שכזה בכדי לחוש לכל שיטות הראשונים... וכדברי המדרש רבה קהלת וירא שמים יצא ידי שניהם

נפש הרב ד' כד

שכל הדינים דרבנן נהפכים להיות חלק מהתושבע"פ מדאורייתא כמו"כ הוא הענין במנהגים שבכולם יש איזה קיום של איזו הלכה או איזה חששא לאיזו הגה בגמרא או בראשונים וכל מנהג שאין בו משום זה הרי הוא טכס בעלמא וסתם צרמוני' ואינו מנהג

One theme in brisker pesak is be concerned for all the opinions. Minhagim are part of the broader scope of torah, not just for how we follow them but also in how they are established. Any minhag which isn't based on some version of the gemara or rishonim or has logical basis in halacha is a mistake.

